

העתונות היהודית בשפה הגרמנית באירופה — פרק ב'

ראובן עשור

שנת 1901 כאשר נוסד בציריך על ידי הרב מרטין ליטמן והר"ר דוד שטראוס. הוא מופיע מטעם בית ההוצאה היהודי "מאנפרד מארקס" ומשום כך יש המכנים אותו — ללא הצדקה — "הדפים המארקסיסטיים" (בגרמנית: "מארקסיסטישה בלטור"). המוציא לאור הוא פייר רוטשילד, שאביו היה רבה של הקהילה בסנט גאלן. עורכו הראשי כעת — מרסל קלוטצנדלר.

הביטאון נחשב קודם כל לעתונם של יהודי ציריך, אך למעשה הוא נקרא בכל קהילות שוייץ על פי רוב יחד עם הביטאון המתחרה המופיע בבלו: "יידישה רונדשאו". העתון נושא את עצמו ומתקיים מהכנסותיו ממודעות ומנויים. תפוצתו כימות החול כ-5,000 עותקים, אך בימי חג ומועד עולה מספר זה בהרבה. חוג קוראיו הוא בעיקרו יהודי, אך כמו במרבית העתונים היהודיים ישנם קוראים לא יהודים רבים למדי. כשליש מהכמות המודפסת נמכר מחוץ לגבולות שוייץ, על פי רוב ליהודים שעלו משרויץ ארצה או הגרו למקומות אחרים ומוציגים בהמשך הקשר עם העתון. השבועון נמכר, הן בשוייץ והן מחוצה לה, גם בדוכנים של תחנות הרכבת ובקוסקים. מחיר הגיליון — 3.50 פראנקים שוייצים.

בהיות שוייץ ארץ דו-לשונית מבחינת קוראיה היהודים הרי ששליש

העתונות היהודית בשפה הגרמנית היתה, עד ימי שלטונו של היטלר, עתונות בעלת חשיבות שנקראה לא רק בארצות דוברות גרמנית אלא גם בארצות מזרח אירופה (בה היתה עתונות נפוצה ביידיש) ובארצות הברית. היא היתה רב גונית ופלורליסטית והצטיינה ברמתה האינטלקטואלית. גם בשנים 1933 עד 1938 הופיעו בגרמניה הנאצית למעלה ממאה עתונים כאלה. עם חיסולם של היהודים בגרמניה, אוסטריה וצ'כוסלובקיה חוסל גם פוטנציאל הקוראים הגרמנית, ולכן היה מקובל לחשוב שהעתונות היהודית בשפה הגרמנית נכחדה ולא תתחדש יותר. אם נוסיף לכך גם את התהליך הביולוגי שהביא לכך שמספר קוראי גרמנית בארצות הברית, אנגליה וישראל מתמעט באופן טבעי, לא צריך להיות נביא כדי לנבא את חיסולה המוחלט של עתונות זו.

הנה, תמישים שנה אחרי פרוץ מלחמת העולם השנייה וארבעים וחמש שנה אחרי השואה, אנחנו עומדים לפני מציאות מפתיעה: העתונות היהודית-גרמנית באירופה פורחת, מתרחבת, כמעט משגשגת.

אמת, הנבואות הפסימיות בקשר לארצות הברית, אנגליה וישראל התאמתו, אך דווקא באירופה אנחנו עדים להתחדשות, שקשה להסבירה. קרוב ל-20 ביטאונים כאלה מופיעים היום בגרמניה, שוייץ ואוסטריה. נכון שאין ביניהם אפילו עתון יומי אחד, שלושת העתונים החשובים ביותר מופיעים כשבועונים והשאר כירחונים או אפילו תלת-ירחונים, ויש המופיעים פעמיים או פעם אחת בשנה, או בתדירות זו או אחרת; אך נראה הדבר שהקהל היהודי זקוק לביטאונים משלו ומחפש ומוצא בהם דברים שאינם מתפרסמים בעתונות הרגילה של הארצות בהן הוא מתגורר.

שוייץ: שני שבועונים

"השבועון הישראלי" (Israelitisches Wochenblatt) בשוייץ הוא הביטאון היהודי הוותיק ביותר הכתוב בגרמנית. הוא מופיע ברציפות מאז

IW

**ISRAELITISCHES
WOCHENBLATT**

REVUE JUIVE

88. Jahrgang AZ. 2224 Zürich
17. Februar 1988 Flugpostreg. 14
Nr. 7 Tel. 01. 251 70 84

Zu den amerikanischen-Israhelischen Beziehungen

Kein grundlegender Wandel, aber vermehrte Kritik Washingtons

Die amerikanische Außenpolitik der letzten beiden Monate und mehr wird immer stärker durch zwei Momente bestimmt: durch die Bindung zu Israel, einer echten Partnerschaft, und durch die Kontakte mit der PLO. Während die Bindung zu Israel seit Jahrzehnten im europäischen, mittleren Osten, wirtschaftlichen und kulturellen Bereich zentral und tragend ist, bestehen die aktuellen Gespräche zwischen dem KKK und der PLO über Arabien erst seit Kurzem, seit dem Auftritt Anwar el-Khatib vor dem Ausschuss für auswärtige Beziehungen des Senats gegen Israel.

Der jüngste Informationsbericht von Bill Hagopian über George Habash, Vizepräsident des PLO, enthält ebenfalls viele Informationen über die Frage, ob die Gespräche mit der PLO, allerdings, vorerst williger oder nicht, Handelsbeziehungen, die Wirtschaftsfront für die Befreiung Palästinas, gegen die PLO, sind, und damit die Arbeit für die neue Weltordnung. (Karte) Eine Diskussion der Gespräche, gefolgt von: "Nach einer Überprüfung der Fakten betriebe der neue amerikanische Außenminister James Baker die Möglichkeit, dass die Beziehungen zu Israel sich abzuwandeln, und zwar in Richtung einer stärkeren Partnerschaft mit der PLO, was die Beziehungen zu Israel zu einer neuen Phase führen würde. Baker hat sich als Berater Carter erwiesen. Was neue Geschehnisse, die sich in Israel, durch die neue amerikanische Außenpolitik, angeht, werden sollen, Baker hat ihm eine ausführliche Analyse über die Situation gegeben."

DIESE WOCHE

Nach der Eröffnung des Indischen Kulturzentrums in Moskau und Preble und Hülling, aber auch Skulpturen für die Planung zu den Menschenrechtsverletzungen in Zentral- und Südamerika. Ein Teil von Dr. H.C. Florence Guggenheim, Gemeindejournalist.

Zum Teil von Dr. H.C. Florence Guggenheim, Gemeindejournalist.

Einige Momente in einer israelischen "Verflechtung" oder wie immer Baker, auch, dass die Kontakte nicht abbrechen? (Fortsetzung Seite 14)

Knesset — Schauplatz des politischen Kräftespiels

Könnt ihr Parlament wird von den internationalen Medien in genau beobachtet, als die Knesset, die vor den letzten Wochen und Monaten diskutiert werden müssen, beschäftigen nicht nur Israel, sondern auch die Skulpturen und ihre Produktion. Ein neuer Ort und viele Knesset, obwohl David Ben-Gurion ist der Vorsitzende in dieser Angelegenheit, in sehr persönlichen Worten, während der letzten Sitzungen Israels in der Schweiz die israelische Wahlen, die sich abwickeln, die die politische Kräfte in der Knesset verantwortlich ist.

(Foto: Werner Reuter)

Männer kaufen BOSS bei BERNIES

"השבועון הישראלי" — מופיע בציריך

שמו, היה העתון בראשיתו ביטאון תנועת הספורט שנשאה שם זה. עם פרוץ מלחמת העולם השנייה הפנה העתון יותר ויותר את תשומת לבו לכעיות הקיומיות של העם היהודי ולנושאים הקשורים בהן. התפתחות זו התחזקה והלכה עם סיום המלחמה, ושבעתיים עם הקמת מדינת ישראל. היום נחשב השבועון לאחד המובילים, מבחינת הרמה האינטלקטואלית, בעתונות היהודית, וציבור קוראיו נמצא גם באוסטריה, גרמניה וישראל. בין המנויים ישנם לא יהודים רבים — תופעה הנחשבת בעיני המערכת כעדות לפתיחות העתון, שאיננו מהסס למתוח ביקורת, למרות היותו באופן בסיסי בעל עמדה ציונית מובהקת. על ביקורת זו הוא זוכה לא אחת לביקורת נגדית, המגיעה אליו הן מצד חוגים בקרב יהדות שוייץ, והן מצד נציגים ישראלים רשמיים או רשמיים למחצה.

העתון ידע מתחילה לגייס לשורותיו את מיטב הכתבים היהודיים בשוייץ ומחוצה לה. המייסדים היו אדריאן בלום ואוטו אביש, ואחד מנכדיו של אביש משמש היום כתב העתון בישראל. העתונאי, ג'ק אונגר עמד בראש המערכת בשנים 1974 עד 1984, שנה בה עלה ארצה. אחריו ערך את העתון פייר וייל (שעבר בינתיים לעתון שווייצי כללי) וכיום העורך הראשי הוא פייר בולוג. המוציא לאור הוא היינריך אונגר, חתנו של המייסד אביש.

תפוצתו של השבועון היא 5,000 עותקים, אך כימי חג ומועד היא מגיעה עד 8,000 עותקים. שגריר ישראל לשעבר בברן, יוחנן מרוז, משמש מדי פעם פרשן מדיני לעתון. נוסף לג'ק אונגר, משתתף ככתב לענינים כלכליים מהארץ יוסף כנען.

של כל גיליון נכתב בשפה הצרפתית. בממוצע מכיל כל גיליון 50 עד 60 עמודים ומבחינה זו הוא עולה על כל ביטאון יהודי בגרמנית. עמוד השער מודפס בצבע ירוק ובשל כך זכה לכינוי נוסף: "הדפים הירוקים". הוא עממי ומשמש עתון לכל: לעקרת הבית, לילד, למבוגר ולקשיש. מטבעו הוא אינפורמטיבי, המעדכן את הקורא בעיקר על המתרחש בקהילות ישראל ובראש וראשונה בציריך.

את המקום המרכזי בביטאון תופסת ישראל. המגמה המוצהרת של המערכת — לתמוך עקרונית בעמדותיה הרשמיות של ממשלת ישראל — של כל ממשלה שהיא, בין מטעם הליכוד, בין מטעם המערך. ככתבה הקבוע בארץ משמש בשנים האחרונות הרב די"ר רולנד גראדוהל, שהיה לפני עלייתו ארצה רבה של העיר ברן. בנוסף לכך, הרב הינו בעל מדור בשם "שאל את הרב" ובו הוא נוגע בסוגיות הדת. לאחרונה ביקשה המערכת את השגריר הישראלי הקודם בשוייץ, דוד ריבלין, להאיר מדי פעם את עיניהם של הקוראים על ידי פרשנות מדינית. השבועון מודפס על נייר משובח, נכתב בשפה טובה ומוכנת לכל קורא מבלי להיכנס לנושאים פילוסופיים "כבדים". מאפיינים אותו עוד שני דברים: ריבוי הצילומים הטובים, וכמות מרשימה של חברות המפרסמות בו את מודעותיהן. ניתן להגדירו כעתון עממי, אך בעל רמה, שנהפך במרוצת השנים לחלק בלתי-נפרד של התרבות הקהילתית של יהודי שוייץ.

"יידישה רונדשאו" (מכבי) Jüdische Rundschau
לפני קרוב ל-50 שנה נוסד בבול העתון היהודי "מכבי". כפי שמעיד עליו

JÜDISCHE RUNDSCHAU

Nr. 24 - 46. Jahrgang - A2 4600 Basel 2
Ersch. 24. August 1989
20 Sw 3749
Annoncenverkaufspreis: Fr. 1.50

Unabhängige Wochenzeitung für die Schweiz und das Ausland

La Gazette Juive

Editorial Makabrer Hilferuf

Einmal im Jahr wird die Redaktion der "Jüdischen Rundschau" durch ein Ereignis erschüttert, das die Welt aus der Bewusstheit der Leser rückt. In diesem Jahr ist es die Nachricht von der Ermordung von zwei jüdischen Jugendlichen in der Ghetto von Lodz. Diese Nachricht ist ein Mahnmal für die Welt, die die Erinnerung an die Shoah nicht vergessen darf.

Über die Ereignisse der Shoah ist dies das fünftausendste Mal, was weiter:

Eine mörderische Woche

Wie am Donnerstag morgen sah es aus, als ob mit der Mitteilung über die Wiedererrichtung des Unterrichts in den zehnten und zehnten Klassen der Schalen in der Westbank endlich wieder einmal etwas Positives im Zusammenhang mit der Intifada und ihren Auswirkungen hätte berichtet werden könnte. Mit Ausnahme der 1. und 2. Klasse wäre dann zum erstenmal seit über einem Jahr

wieder das ganze Schulwesen in den besetzten Gebieten in Betrieb gewesen, nachdem die unteren Klassen auf Anweisung der Zivilverwaltung bereits vor einigen Wochen der Juss wieder geöffnet hatten, und selbst fast vollständige Lockdowns erlitten — auch während der zahlreichen von der 17-tägigen Führung oder der islamischen Widerstandsbewegung «Hamas» angeordneten Streiks.

Von Jacques Lang

Inhalt

Die Mellah, das Ghetto Nordafrikas.	2
Seite	
Mit der Stimme zum Erfolg — ein Interview mit dem Sänger Duda Fischer.	6
Seite	

"יידישה רונדשאו" (מכבי) — מופיע בבול

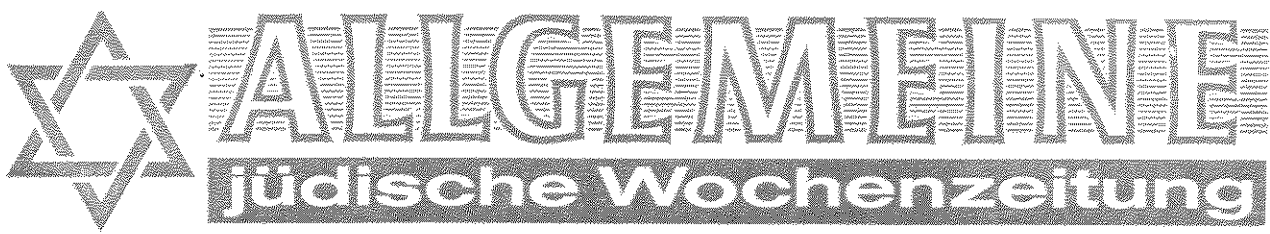
עתון כללי-שבועי של היהודים בגרמניה) המייסד, קארל מארקס, "שאל" את השם מעתון יהודי אחר, שנוסד עוד ב-1837 על ידי לודוויג פיליפסון בשם "עתון כללי של היהדות" (Allgemeine Zeitung Des Judentum) שנסגר בשנת 1922. הודות למרצו וכשרונותיו של הבעלים והמייסד הפך העתון במהירות לעתון כללי באמת שנקרא בכל גרמניה גם מחוץ לאזור הכיבוש הבריטי. למן ההתחלה ידע מארקס לשמור על רמה נאותה, ולגייס את מיטב הכוחות העיתונאיים ששרדו והיו מוכנים להירחם למשימה זו. כן ידע לגייס פרופסורים, אנשי רוח ורבנים לכתיבה בעתונו. מתחילה הושם דגש חזק על עניני תרבות וחיי הקהילות, אם כי הכתבות המרכזיות היו בעלות אופי פוליטי, והוקדשו לענייני השעה. כתבות רבות אחרות נגעו בבעיות שאתן היה צריך הממסד היהודי להתמודד אז, כגון תחייתם של הניאורנאציזם, בעיקר הצטיין הביטאון במלחמתו העקבית והנמרצת למען תשלום הפיצויים. במרוצת השנים היה זה אחד הנושאים המרכזיים ביותר בעתון. כמובן שהיו כתבות שליוו את שלביה הראשונים של מדינת ישראל, וזאת בשעה שהעתונות הגרמנית התייחסה באדישות מסוימת לנעשה בארץ, בהיותה שקועה עמוקות בבעיותיה של גרמניה ושיקומה מהריסותיה.

כבר בימיו הראשונים של העתון התברר, כי המוסדות הגרמניים עוקבים בעניין בלתי רגיל אחר המתפרסם בשבועון, בין שמדובר במוסדות השלטון המרכזיים, או הארציים-פדרליים ובין שמדובר בעיריות רבות, גדולות קטנות — שהיו מגויים על הביטאון. כך שניתן לקבוע, כי מספר המגויים במגזר הלא-יהודי עולה על זה של היהודים. כמשך השנים התחלפו הבעלים והעורכים, אך הצורה התיצונית

גרמניה — "אלגמיינה יידישה ווכנציטונג"
("Allgemeine Jüdische Wochenzeitung")

בשנים 1945 — 1947 חיו בגרמניה המערבית למעלה מ-100,000 יהודים, רובם פליטים. עם התארגנות הקהילות וראשית החיים בדפוסים קבועים היתה זו רק שאלה של זמן, מתי יופיע שוב עתון יהודי. כבר במאי 1945, מיד אחרי השחרור, החלו לצרף מספר עתונים במחנות הפליטים השונים שיצאו, על פי רוב כסטנסיל בשפות יידיש, גרמנית ואף בעברית ("הניצוץ"), אך כללית הם לא הגיעו הרחק מעבר לדל"ת אמותיהם של המחנות. עם עלייתם ארצה של העורכים והכתבים הקיץ הקץ על הופעתם.

כאמור, לעתונות היהודית בשפה הגרמנית היתה מסורת ארוכה. האיש שהתחיל כמעט מיד עם השחרור לטפל בביטאון בעל רמה והשפעה היה קרל מארקס, איש רב פעלים באיזור הכיבוש הבריטי ומרכזו — דיסלדרוף. תחילה עבר הביטאון לגולמים שונים. ב-1946 הופיע הגיליון הראשון. הוא היה עשוי בצורה בלתי-מרשימה ושמו היה: "מיטיי" לונגסבלאָט פֿיר די ייִדישן גמיינדן אין נורד־ריין" (עלון ייעוץ לקהילות היהודיות בצפון הריין). כעבור שנה הוא שינה את שמו ל"ייִדישע גמיינדבלאָט פֿיר די בריטישה צונגה" (דף לקהילות היהודיות באיזור הבריטי). אחרי שהגיע לביסוס מסוים, לבש צורה חדשה ובאוגוסט 1948 הוא נקרא: "ייִדישע גמיינדבלאָט — אַלגמיינה צײַטונג פֿיר יודן אין דײַטשלאַנד". (בטאון הקהילות — עתון כללי של היהודים בגרמניה). כעבור חודש, בספטמבר 1948, הוא כינה עצמו באותו השם בו הוא מופיע גם היום: "אַלגמיינה ייִדישה ווכנציטונג פֿיר יודן אין דײַטשלאַנד"

Verlag: Jüdische Presse Gesellschaft mbH, Ringelsteinstraße 2, 6900 Worms 2

44 JAHRE LANG... BUNNEN, DEN 4. AUGUST 1989... PREIS 1,50 DM F 1107 CX

Ein Ort jüdischen Lernens

Interview mit dem Rektor der Hochschule für Jüdische Studien in Heidelberg,
 Prof. Dr. Julius Carlebach / Von Boike Jacobs

Der der Gründung der Hochschule haben alle für ein relativ junges Leben - einige fangen im Repetier-Lernprozess, um dann der eigentlichen Arbeit für den Aufbau zuzugreifen - in ihrer Arbeit ganz unterschiedliche Aufgaben zu bewältigen. Wie sieht es bei Ihnen aus? Carlebach: Ganz die Arbeit einer kontinuierlichen Entwicklung von dem, was von den verschiedenen Fakultäten an der Hochschule im einzelnen durchgeführt ist, bis hin zum gesamten

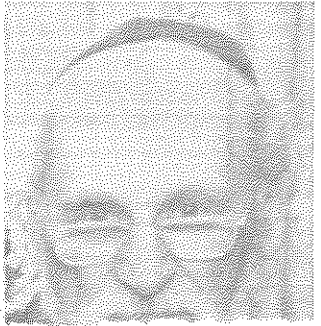
ein recht gestanztes Verständnis bestehender - einer der ersten Gründe, die Hochschulleitung und vor allem die Hochschulleitung davon zu überzeugen, was sich hätte zu realisieren ist, was der Prozess ist, der diese Aufgabe bewältigen kann. Ich würde sagen, dass die Arbeit der verschiedenen Fakultäten, die das gesamte jüdische Lernangebot bei uns ausmacht, der Kernpunkt von der Gesamtheit auslässt.

ein. Ich empfinde das Judentum im Deutschland heute als sehr konservativ, weniger als orthodox. Also Leute, die sich nicht so sehr mit dem Judentum beschäftigen, sondern eher mit dem Judentum als einem kulturellen Erbe, das man sich aneignen kann. Ich würde sagen, dass die Arbeit der verschiedenen Fakultäten, die das gesamte jüdische Lernangebot bei uns ausmacht, der Kernpunkt von der Gesamtheit auslässt.

Ich bin sicher, sowohl im Nachhinein als auch in der Zukunft, dass die Arbeit der verschiedenen Fakultäten, die das gesamte jüdische Lernangebot bei uns ausmacht, der Kernpunkt von der Gesamtheit auslässt.

Ich bin sicher, sowohl im Nachhinein als auch in der Zukunft, dass die Arbeit der verschiedenen Fakultäten, die das gesamte jüdische Lernangebot bei uns ausmacht, der Kernpunkt von der Gesamtheit auslässt.

Es würde mich freuen, wenn die Gesamtheit der Hochschule auch bereit wäre, sich an dieser Arbeit zu beteiligen. Ich würde sagen, dass die Arbeit der verschiedenen Fakultäten, die das gesamte jüdische Lernangebot bei uns ausmacht, der Kernpunkt von der Gesamtheit auslässt.

חידש את צורתו, והוא נחשב לעתון פופולרי בעיקר בין יהודי פרנקפורט. נוסף לכל אלה מוציאות קהילות שונות עלונים משלהן באופן קבוע, כגון קהילת קארלסרוהה, עבור כל קהילות בארץ, דיסלדורף, שטוטגארט, המבורג ועוד, אך מטבע הדברים כתיבת אלה מצטמצמים בענייני הקהילה, זמני תפילה, לידות ופטירות, ולפעמים בסקירת ספרים או סרטי טלוויזיה בנושאים יהודיים.

אוסטריה: פריחה של ממש

באוסטריה קיימת פריחה של ממש בבטאונים יהודיים, ללא פרופורציה עם המספר הקטן של יהודיה (7,000 נפשות). ראשון להם הוא הירחון "Die Gemeinde" (הקהילה). אם כי ביטאון זה מקדיש את מרבית שטחו לענייני הקהילה ובעייתיה, הוא בהחלט עומד על המתרחש בישראל ובעולם היהודי.

ירחון אחר, שנוסד בשנות ה-60 על ידי סופר "מעריב" בוניה, ד"ר עמנואל אונגר ז"ל, הוא "Illustrierte Neue Welt" (עולם מצויר חדש). עורכיו הן שתי עתונאיות יהודיות צעירות, מרטה הלפרט, המשמשת גם ככתבת "הארץ" באוסטריה, וד"ר יוהנה ניטנברג. ביטאון זה חופשי יותר מכבלי המסד הרשמי ועשוי, הודות למשתתפיו והצילומים הרבים בו, בצורה מקצועית וקריאה. חלק ניכר מקוראיו הוא ציבור לא יהודי, משכבות יידי ישראל באוסטריה.

נוסף לשני הביטאונים "הגדולים" הללו, קיימת זה שנים אתרות עתונות מפלגתית. העתון הוטיק שבהם הוא ה"בונד", "Der Bund", ביטאון של ה"בונד ורקטיטיגר יודן" ושל פועלי ציון. כן מופיעים ירחונו של שמעון ויזנטאל, "דר אוסווג", (הנקרא גם הרבה מעבר גבולות אוסטריה), "צנטרום" ביטאון של הציונים הכלליים, "Cherut" ("חרות"), של התנועה הרוויזיוניסטית (בעריכת פ. ריישר) ו" Mizrachi", עתון המזרחי בעריכת פרופסור ד"ר גרינברגר.

סיכום

- ניתן לסכם מספר נקודות אופייניות המשותפות למרבית הביטאונים הללו:
- הם מבטאים צרכים אמיתיים של הקהילות היהודיות ושל הפרט המבקשים מידע על הנעשה בשטח המקומי-פנימי שלא היו משיגים אותו בצורה אחרת.
 - הופעתם מעידה על הצורך של הקהילות והארגונים היהודיים הרבים להביא מצדם מידע אל הקהל היהודי.
 - מדינת ישראל תופסת מקום מרכזי בכל העתונים הללו. הציבור מעוניין לקבל עליה מידע פחות עוין ויותר מפורט מאשר זה המופיע במרבית העתונות הכללית ובעיקר ברשתות הטלוויזיה.
 - העתונים בעלי ההשפעה החלו כולם את דרכם על ידי יזמים פרטיים ואילו העתונים בעלי אופי מקומי או מפלגתי מובהק מוצאים על ידי הקהילות או הגופים האחרים.
 - בקרב הקוראים בולט חלקם של הלא יהודים, הגדול בהרבה משהיה לפני 1939. המדובר בדרך כלל בציבורים אוהדי ישראל, פרטים או ארגונים כגון החברות ליידידות עם ישראל, החברות לשיתוף פעולה נוצרי-יהודי ועוד, המונים בשלוש המדינות (גרמניה, שוויץ, אוסטריה)

נשמרה כל העת, כאשר בצד הכותרת מתנוסס מגן דוד גדול. גם מבחינת הסדר הפנימי של הנושאים נשמרת עד היום המסורת משנת 1948. אחרי מספר שינויים בבעלות, קנה "הוועד המרכזי של יהודי גרמניה" את העתון, והפכו לביטאון הרשמי של מוסדות יהדות גרמניה.

בשנות ה-60 וה-70 היו שערערו על השם "של יהודי גרמניה" ועל מקומו הבולט בשער של המגן דוד, אך הערעור נדחה על הסף. ויכות זה גם לא פרץ החרצה ונשמר כסוד כמס. עד לפני מספר שנים הופיע השבועון בהיקף גדול מהיום, אך הוא נאלץ לצמצם את מספר עמודיו (היום 18), למעט גיליונות ראש השנה ופסח המופיעים במספר עמודים גדול יותר. המאמרים הראשיים נכתבים על ידי יהודים חיים בגרמניה ומוקדשים כמובן לאקטואליה. העמודים הראשונים מוקדשים למדיניות גרמניה וישראל. עמוד 5 מוקדש לענייני תרבות ודת ומצטיין במיוחד ברמתו. עמוד עד שניים מוקדשים לנעשה בקהילות ועמוד נוסף מוקדש אך ורק לנעשה בגדולה שבקהילות, ברלין. העתון שזור ידיעות על משפטים נגד פושעים נאציים, על המתרחש בתפוצה היהודית, ויכוחים בטלוויזיה ובספרות בנושאים יהודיים.

תפוצתו גדולה יחסית: 20,000 עותקים. מספר רב של עותקים נמכר גם מחוץ לגרמניה, בעיקר בארצות הברית, שוויץ, אוסטריה וישראל. לביטאון יש כתבים בארצות האמורות וכתב במשרה חלקית במדינה. לאחרונה הועברו המערכת וההוצאה מדיסלדורף לבון, מקום מושבו של "הוועד המרכזי". המוציא לאור והבעלים הוא אותו "הוועד המרכזי של יהודי גרמניה", אך הצוות המקצועי מורכב מקבוצת עתונאים צעירה יחסית — אם כי ותיקה בעתון. העורך הפוליטי הבכיר הוא פרידו סאָקֶר, יליד 1930, העובד בעתון משנת 1951. במדור "דת ותרבות" מטפלת בויקה יעקובס, ואילו ב"ארגונים וקהילות" — אולין קראוט-הייקר. הצוות מצומצם מאוד ומנסה לחסוך במידת האפשר בהוצאות. וכמובן, שאי אפשר לפסוח על המודעות בעתון, החל ממודעות הבנקים ועד לפינת השידוכים.

עתונים נוספים בגרמניה

במינכן, בירת בווריה, הברלנית בדברים רבים מיתר חלקי גרמניה, מופיעים שני ביטאונים יהודיים: ביטאון ארגון קהילות בווריה, "דר לנדספרבאנד דר איסראליטישן קולטוסגמיינדן אין בייארן" (האיגוד הארצי של הקהילות בבוואריה) שהוא ירחון ובו גם 4 עמודים ביידיש, וכן ביטאון קהילת מינכן, בגרמנית "יידישה צייטונג" בעריכת העתונאי רפאל זליגמן. בכותרת המשנה מצויין: "תרבות — מדיניות — כלכלה — חברה — עניינים מקומיים". ירחון זה עשוי בצורה מעניינת יותר. שני הביטאונים של מינכן מדגישים את מרכזיותה של ישראל וצורת הגנתם על עניינים יהודיים היא יותר נחרצת ומודגשת מאשר של ה"אלגמיינה". בפרנקפורט ממשך להופיע זה השנה ה-18 הדו-ירחון "Unsere Stimme" (קולנו). המוציא לאור הוא "ארגון הפליטים והמגורשים היהודיים ברפובליקה הגרמנית" ועורכו הוא קולגיום של האדונים אלטר, דל ורוגובסקי. הוא מופיע שש פעמים בשנה. זה עתון לוחם לעניינים יהודיים ובולט בו הגישה למרכזיותה של ישראל. הרבה מהחומר שלו לקוח מביטאון של שמעון ויזנטאל, "דר אוסווג" בווינה. לאחרונה הוא

נתקבלו מפתכי העתונים. אין הם בוודאי רחוקים מן המציאות, אך אין ביטחון מלא שהם מדוייקים. כמו כן, לא כלולים בסקירה זו שלושה עתונים בשפה הגרמנית המופיעים בישראל ולא השבועון "דר אופבאו", המופיע בניו יורק. תפוצתם של אלה היא בירודה מתמדת, בניגוד לביטאונים היהודיים באירופה בשפה הגרמנית.

אלפי חברים. (אגב, ידוע שגם השגיריות של ארצות ערב והביטאונים הניאורנאצים עוקבים כעניין ובהתמדה אחרי העתונות היהודית בארצותיהם).
מדי פעם נסגר ביטאון זה או אחר, אך כמעט בכל המקרים מופיעים באותו מקום כעבור זמן קצר עתונים אחרים. ולבסוף קשה לקבל מספרי תפוצה בדויים. המספרים שהובאו לעיל

Fast- und Tra

von Dr. Jack B. Peal

Der jüdische Jahreszyklus leitet seinen Lauf von dem Tag, an dem die Israeliten aus Ägypten zogen, und endet am Tag, an dem sie in die Lande der Väter einzogen. Die Tage der Fasten sind die Tage der Erinnerung an die Taten der Väter, die die Israeliten in der Wüste begangen haben. Die Fasten sind die Tage der Buße und der Reue, die die Israeliten für ihre Sünden begehen. Die Fasten sind die Tage der Demütigung und der Erniedrigung, die die Israeliten für ihre Sünden begehen. Die Fasten sind die Tage der Bitterkeit und der Trauer, die die Israeliten für ihre Sünden begehen.

Frankfurter Jüdische Nachrichten

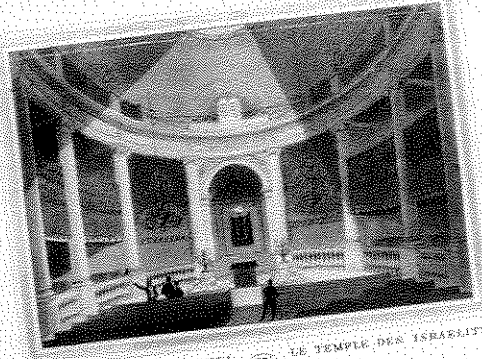
Pessach aus der Sicht der Kabbalisten

DAVID

JÜDISCHE KULTURZEITSCHRIFT
Nr. 1, April 1989

JÜDISCHE IMPRESSIONEN

DER ISRAELITISCHE TEMPEL — LE TEMPLE DES ISRAELITEN

Die neue Gese

Ammerkungen zu den 100

עתונים נוספים — ממרנקורט, קרלסרוהה ווינה